

8η ενότητα, Οδύσσεια, ε 165-251

"Η συνάντηση της Καλυψώς με τον Οδυσσέα" (165-220)

ΚΑΛΥΨΩ

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

υπάκουη στην προσταγή του Δία στο περιγιάλι
κλαμένα διαρκώς μάτια
καημό γυρισμού
καμία χαρά δεν του έδινε η Καλυψώ
ματιά στο πέλαγος

1. Ο Ερμής έφυγε και η Καλυψώ πήγε να βρει τον Οδυσσέα ο οποίος βρισκόταν...
2. Γιατί έκλαιγε ο Οδυσσέας;

ΚΑΛΥΨΩ

ΟΔΥΣΣΕΑ

να μην οδύρεται
“το πήρε απόφαση” θα τον βοηθήσει να φύγει, θα του δώσει ψωμί, κρασί,
ρούχα
να φτιάξει σχέδια
θα του στείλει ούριο άνεμο, να φτάσει στην πατρίδα του, χωρίς μεγάλη
βλάβη
αν το θελήσουν και οι ουράνιοι θεοί

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

ρίγη **ΠΟΛΥΠΑΘΟΣ, ΘΕΙΟΣ**

υποσιάζεται ότι κάτι άλλο έχει στο μυαλό της

με μία σχέδια θα περάσει το αποτρόπαιο και φοβερό πέλαγος;
προτού ανέβει στη σχέδια, να του ορκιστεί πως δεν σκέφτεται κακό

3. Ο Οδυσσέας πίστεψε την Καλυψώ που του ανακοίνωσε ότι τον αφήνει να φύγει;
4. Επειδή δεν την πίστεψε...

ΚΑΛΥΨΩ χαμογελά, τον χαϊδεύει

τον λέει πονηρό, που είπε αυτά τα λόγια
ορκίζεται στον ουρανό και στο νερό της Στύγας
τον σπλαχνίζεται

5. Η Καλυψώ πώς αντέδρασε;

ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΩΝ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΑΛΥΨΩΣ

- α) Η Καλυψώ δεν είπε τίποτα στον Οδυσσέα για την επίσκεψη του Ερμή.
- β) Παρουσίασε στον Οδυσσέα την απόφαση για τον νόστο ως δική της (178)
- γ) Δήλωσε πρόθυμη να βοηθήσει με κάθε τρόπο το ταξίδι του Οδυσσέα, ενώ στην πραγματικότητα θα βοηθήσει υπακούοντας τις οδηγίες του Ερμή (179-184)
- δ) Η Καλυψώ δεν αποκάλυψε στον Οδυσσέα ότι οι θεοί είχαν αποφασίσει τον νόστο του. (185-187)

"Η τελευταία πρόταση της Καλυψώς και η απάντηση του Οδυσσέα" (221-251)

ΚΑΛΥΨΩ

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

προμηνύει για τα πάθη που γράφει η μοίρα του
αν τα ήξερε, θα έμενε στην Ωγυγία, αθάνατος
ο καημός να ξαναδεί τη γυναίκα του
δεν είναι κατώτερη από την Πηνελόπη
δεν πρέπει θνητές να ανταγωνίζονται με θεές

ΟΔΥΣΣΕΑΣ

ΚΑΛΥΨΩ

Πηνελόπη κατώτερη στη μορφή και το παράστημα, θνητή
“εν γνώσει του”, θέλει να γυρίσει
θα υπομείνει χτύπημα θεού μεσοπέλαγα
έχει ήδη αντέξει πολλά στο κύμα και τη μάχη

6. Ο Οδυσσέας ακούει όσα του λέει η Καλυψώ και αποφασίζει...
--

ΜΕ ΠΟΙΑ ΤΕΧΝΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΟΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ Η ΚΑΛΥΨΩ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΝΑ ΜΕΤΑΠΕΙΣΕΙ ΤΟΝ ΟΔΥΣΣΕΑ;

1. Για να φανεί γενναιόδωρη και καλή, παρουσιάζει την απόφαση για τον νόστο του Οδυσσέα ως δική της. (178)
2. Δεν λέει στον Οδυσσέα ότι είναι σίγουρη η επιστροφή του στην Ιθάκη. Αντίθετα μιλά για τα δεινά του ταξιδιού του και για την αμφίβολη επιτυχία του, προκειμένου να τον φοβίσει. (185-187)
3. Είναι τρυφερή με τον Οδυσσέα και δείχνει να κατανοεί την δυσπιστία του χωρίς να εκνευρίζεται. Φθάνει μάλιστα στο σημείο να ορκιστεί, για να τον πείσει για τις καλές προθέσεις της. (199-201)
4. Προσφέρει στον Οδυσσέα πλούσιο δείπνο, για να του δείξει ότι μπορεί να απολαμβάνει δίπλα της όλα τα υλικά αγαθά 9212-216)
5. Δείχνει ότι εκτιμά και σέβεται τον Οδυσσέα, προσφωνώντας τον με επίσημους τίτλους (223)
6. Δείχνει να έχει καλό χαρακτήρα και να αγαπά τον Οδυσσέα με το να του εύχεται καλό ταξίδι (224-226)
7. Αντιπαραβάλλει την ευχάριστη και ξέγνοιαστη ζωή στην Ωγυγία με το δύσκολο και ριψοκίνδυνο ταξίδι που τον περιμένει (227-228)
8. Υπόσχεται να χαρίσει αθανασία στον Οδυσσέα (229-230)
9. Συγκρίνει τον εαυτό της με την Πηνελόπη, για να δελεάσει τον Οδυσσέα με την ομορφιά της. (232-235)

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟ ΤΟΥ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ (Ο ΑΝΘΡΩΠΟΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΕΠΟΥΣ)

Ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας του έπους φαίνεται ξεκάθαρα στην απάντηση του Οδυσσέα (242-243), όπου απορρίπτει την πρόταση της Καλυψώς να γίνει αθάνατος ζώντας στην ουσία πάνω σε έναν επίγειο παράδεισο. Ο Οδυσσέας προτιμά να παραμείνει θνητός και δοκιμάσει κι άλλα μεγάλα βάσανα, ελπίζοντας ότι θα φτάσει στην αγαπημένη του πατρίδα. Η απόφασή του πάρθηκε ελεύθερα και υπεύθυνα, χωρίς μάλιστα να γνωρίζει ότι οι θεοί θα τον βοηθήσουν. Ο Οδυσσέας με αυτό τον τρόπο έμεινε σταθερός στα δύο του ιδανικά : την πατρίδα και την οικογένεια.

ΠΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ

- α) οι νέες συμφορές του Οδυσσέα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού προς την Ιθάκη (227)
- β) η επιστροφή του Οδυσσέα στην πατρίδα (228,243)

ΕΠΙΚΗ ΕΙΡΩΝΕΙΑ

- α) Εμείς γνωρίζουμε τα πάντα για την επίσκεψη του Ερμή στην Καλυψώ και την απόφαση των θεών για τον νόστο του Οδυσσέα, κάτι που αγνοεί ο ίδιος ο ήρωας, με αποτέλεσμα να θεωρεί αβέβαιο τον νόστο του (186)
- β) Ο Οδυσσέας δυσπιστεί απέναντι στην Καλυψώ, ενώ εμείς γνωρίζουμε ότι η νεράιδα έχει δεσμευτεί στον Ερμή να τηρήσει την απόφαση των θεών (190-194)

ΑΝΘΡΩΠΟΜΟΡΦΙΣΜΟΣ

Η Καλυψώ συμπεριφέρεται σαν θνητή :

- α) συνάπτει ερωτικές σχέσεις με έναν θνητό (171,251)
- β) ορκίζεται (202-204)
- γ) είναι τρυφερή (199-200)
- δ) θυμώνει (201-202)
- ε) ζηλεύει (230-233)
- στ) γευματίζει (215-220)
- ζ) βοηθά στην κατασκευή της σχεδίας (272)
- η) έχει τη μορφή θνητής γυναίκας (233)
- θ) ντύνεται με ρούχα που φορούν θνητές (254-256)